

Prekmurski Slovenci. Kako žalostne so vezi Slovencev z njih ogrskimi brati Prekmurci, kaže dejstvo, da doslej še nikjer ni bila obveščena knjižica, ki se tiče književnosti ogrskih Slovencev. V 219. knjigi »Letopisa« Matice Srpske (zvezek 3. za l. 1903.) je naznanjena brošurica: »A magyarországi vend (szlovén) nyelvii irodalom bibliografiája irta Melich János. Dr. Budapest 1903. vel. 8°. str. 26.« Bilo bi želeli, da kak rojak, ki ume madjarski, prouči to brošurico ter nas obvesti o nje vsebini.

Rajko Perušek.

Mali vitez (Pan Volodijevski). Prevod tega slavnega romana Sienkiewiczovega, ki ga je prevedel Podravski in ki je izšel v založništvu tvrdke Kleinmayr & Bamberg, leži zdaj v svoji celoti pred nami. Delo obseza 20 sešitkov, ki bodo vezani lepa knjiga, tem bolj, ker se je pri izdaji gledalo tudi na zunanjo opremo, kajti papir je dober in med tekstom se nahaja mnogo čednih in primernih slik, ki izpodbujajo domišljijo čitateljevo. —k.

Gabriel-Louis Saroy. Les nationalités en Autriche-Hongrie. Autour de Trieste: Italiens, Slaves et Allemands. Paris. impr. Levy. 1902. 8°. str. 43.

Malenkost slovenskih razmer se kaže v tem, da širše občinstvo niti tega ne zve iz časopisov, kar govore in razpravljajo o Slovencih tuji popotniki in ljudje, ki se zanimajo za odnošaje avstrijskih Slovencev. Drugi, majhni narodi vrše točno kontrolo o vseh književnih pojavih, ki se tičejo njih naroda. Seveda imajo Srbi n. pr. v vseh večjih mestih evropskih svoje poročevalce, ki niso morebiti časnikarji po poklicu. Ali ne glede na to, da imajo Srbi izobraženih zasebnikov, imajo svoje državne zastopnike pri vseh večjih državah, ki na licu mesta spremljajo vse književne pojave, ki se njih tičejo, in delajo reklamo s spisi, ki so njim ugodni. Slovenci seveda nimamo diplomatskih zastopnikov, ali kakor se zdi, je v inozemstvu tudi število inteligentnikov tako minimalno, da niti onega skromnega gradiva, katero bi mogli pobrati iz inozemskih in inojezičnih časnikov in publikacij, ne zbero. Ravno tako zanikarna je tudi druga stroka, ki bi mogla obračati pozornost sveta na slovenske razmere, na težnje in trpljenje slovenskega naroda, ki živi pravo helotsko življenje. Seveda nimamo za to sposobnih sil, kajti ljudje, ki bi znali tuje jezike, francoski in nemški, so med Slovenci redko zasejani, in ona peščica, ki bi bila sposobna, se skrbno ogiblje časnikarskega posla, saj se Slovenci zadovoljujejo z bratomornim bojem, ko na mejah očitno propada slovenstvo.

Tako sem našel v srbskem »Delu«, listu za nauko, književnost i društveni život v zvezku za mesec julij 1903. l. oceno gori imenovane brošure, katero oceno je objavil neki N. S. P. Ker meni brošura ni prišla pred oči, poročam o njej le to, kar sem čital v »Delu«. Francoski pisatelj se je potrudil ne samo na Dunaj, nego tudi v Pešto, Prago, Ljubljano, Zagreb in Trst, da prouči razmere na licu mesta samem ter da poda, zaslišavši vsakogar glas, v obliki izvestja verno sliko svojih spominov, vtiskov in proučavanja o narodnem problemu. Eden del tega izvestja je imenovana brošura. V tej brošuri slika pisatelj uporno in junaško borbo, ki jo borijo Slovenci z Nemci in Italijani na narodnem polju v Avstriji.

Najglavnejši podatki in rezultati obeh poglavij njegove brošure so:

V prvem delu slika z živimi barvami borbo Slovencev z Italijani, posebno v Trstu, ter opisuje njih moči, sredstva, katerih se služijo v tej borbi, ter pravec in obliko njih propagande. Pisatelj po dolgem razlaganju konstatuje, da Slovenci v provinciji povsod napredujejo, pa celo v samem Trstu. Njegov